
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

מבוא לכלכלה ב' (מאקרו) - 55702

תאריך עדכון אחרון 02-04-2025

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 4

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: מנהל עסקים

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): גב רונית לוין

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: r.levine@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: יום ד' 14:00 - 15:30

מורי הקורס:

ד"ר אליהו-ליאור אמסלם,
גב רונית לזין

תאור כללי של הקורס:

הקורס "מבוא למאקרו כלכלה" עוסק בכלים לחשיבה והבנה מעמיקה וביקורתית של תהליכים מאקרו כלכליים.

מטרות הקורס:

במהלך הקורס יוצג מודל מאקרו כלכלי שיכלול את שוק המוצרים, שוק הכסף, שוק העבודה ושוק מט"ח. במסגרת המודלים השונים שיילמדו בקורס ננתח לעומק את התועלות והמחירים הכלכליים והחברתיים הנגזרים ממדיניות מאקרו כלכלית, פסקאלית או מוניטארית נתונה, השפעתה על המגזרים השונים במשק והמשמעות הכלכלית בראייה של שוק פתוח וגלובלי. במהלך הקורס נדון וננתח את הסיבות להיווצרות המשבר הכלכלי/פיננסי הנוכחי בעולם לצד השפעותיו על המשק הישראלי; את השינויים שחלו בכלכלה העולמית בארבע השנים האחרונות; לכל אורכו של הקורס נציג וננתח נתונים השוואתיים בין ישראל לעולם.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

הסטודנטים יכירו מודלים מאקרו כלכליים ויוכלו לדון ביתרונות והחסרונות של מדיניות פסקאלית או מוניטארית במשק פתוח המקיים שער חליפין נייד.

דרישות נוכחות (%) :

80%

שיטת ההוראה בקורס: הרצאה פרונטלית בכיתה,
ופתרון תרגילים וקוויזים בכיתה ובאתר הקורס

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

חלק א: חשבונאות לאומית:

1: פרק 1-2 בספר: חשבונאות לאומית, התוצר ומרכיבי התוצר במשק פתוח, דוח מקורות ושימושים, דוח תקציב הממשלה, השקעה וחסכון – דוח היווי הון, השוואת התוצר בין מדינות, תוצר ריאלי לעומת תוצר נומינלי, התוצר כמדד השוואתי לרמת חיים, הצגה וניתוח נתונים השוואתיים בישראל ובעולם.

חלק ב: מרכיבי הביקוש המצרפי

2: פרק 4 בספר: הביקוש לצריכה הפרטית, פונקציית התצרוכת, השפעת ההכנסה הפנויה, הריבית, ורמת הרכוש על הביקוש לצריכה פרטית, מודל לינארי, השפעת חלוקת ההכנסות במשק על הביקוש לצריכה פרטית במשק עם נטייה שולית לצרוך משתנה, הכנסה פרמננטית. מדד ג'יני למדידת אי השוויון בחלוקת ההכנסות במשק

3: פרק 5 בספר: הביקוש להשקעה, מושג הערך הנוכחי הנקי ושיעור תשואה פנימי, חסכון והשקעה

- 4: פרק 6 בספר: שיווי משקל בשוק המוצרים - מודל קיינס במשק סגור ללא השפעות משוק הכסף, הנחות המודל, מושגים: הפסד התוצר, פער דפלציוני, פער אינפלציוני, תופעת המכפיל
- 5: פרק 7 בספר: תפקיד הממשלה במערכת המאקרו - כלכלית - מדיניות פסקאלית ניתוח השפעת מהלכים פסקאליים שונים וצורת מימון - מימון גרעוני או מדיניות תקציב מאוזן, במשק המצוי באבטלה ובמשק המצוי בתעסוקה מלאה. ניתוח יתרונות וחסרונות של שינוי במיסים לעומת שינוי בתקציב הממשלה, חשיבות מדיניות תקציב מאוזן בקביעת דירוג האשראי של המשק. חלק ג: שוק הכסף ומערכת הבנקאות
- 6: פרק 8 בספר: שוק הכסף - סוגי הנכסים הכספיים של הציבור, כסף, אג"ח, מתווכים פיננסיים.
- 7: פרק 10-11 בספר: היצע הכסף - מערכת הבנקים המסחריים ותפקידי הבנק המרכזי, מדיניות מוניטארית, יחס הרזרבה, מכפיל הפקדונות, עירוי חיצוני, עירוי שלילי.
- 8: פרק 12 בספר: הביקוש לכסף, קביעת שער הריבית והקשר לשוק האג"ח, שיווי משקל בשוק הכסף.
- חלק ד: שיווי משקל משולב במשק סגור
- 9: פרק 13 בספר: מודל קיינס - מודל משולב שוק הכסף ושוק המוצרים במשק באבטלה ובמשק בתעסוקה מלאה. קביעת תוצר ש"מ ושער הריבית במודל משולב
- 10: פרק 14 בספר: ניתוח מדיניות כלכלית פסקאלית / מוניטארית במשק סגור. תופעת הניטרליות של הכסף ותופעת דחיקת השקעות ע"י הממשלה, במשק בתעסוקה מלאה. ניתוח מקיף ומעמיק של התועלות והעלויות של מהלכים פסקאליים / מוניטארים אפשריים, אילו מגזרי פעילות נהנים מכל מהלך ועל חשבון מי, עבור משק המצוי באבטלה ועבור משק המצוי בלחצים אינפלציוניים. חלק ה: שוק מט"ח ומודל משולב במשק פתוח
- 11: פרק 23 בספר: אינפלציה, ציפיות לאנפלציה, אינפלציה של היצע/ביקוש, מס אינפלציה
- 12: פרק 23 בספר: אינפלציה ואבטלה - עקומת פיליפס, מעבר מהמודל הקיינסיאני למציאות בה קיימת תחלופה בין שתי התופעות ומשמעות הניסיון לשלוט בשני מרכיבים יציבות מחירים מחד וצמיחה מאידך (הקטנת האבטלה). אנפלציה של הוצאות אנפלציה של ביקושים
- 13: פרק 17 בספר: מאזן התשלומים ומרכיביו, חוב חיצוני, חוב לאומי, דירוג האשראי, הצגת נתונים השוואתיים.
- 14: פרק 15-16 בספר: שוק מט"ח במשק המקיים שע"ח נייד עם תנועות הון חופשיות, מדיניות שע"ח נייד לעומת שע"ח קבוע, ניתוח שוק מט"ח בו נקבע שע"ח נומינאלי, ניתוח שוק מט"ח בו נקבע שע"ח ריאלי, מודל ה - PPP.
- 15: פרק 18 בספר: מודל משולב במשק פתוח- שוק המוצרים, שוק הכסף ושוק מט"ח המקיים שע"ח נייד ותנועות הון חופשיות, במשק באבטלה ובמשק בתעסוקה מלאה.
- 16: פרק 19 בספר: ניתוח מדיניות פסקאלית ומוניטארית במשק פתוח המקיים תנועות הון חופשיות ניתוח מידת הצלחתם, והשפעתם על מגזרי הפעילות השונים, של מדיניות מאקרו כלכלית פסקאלית / מוניטארית בניסיון לשלוט בשלושת המרכיבים לעיל: יציבות מחירים, צמיחה, והקטנת הגרעון בחשבון השוטף.
- 17: פרק 22 בספר: *המודל הכללי - AS-AD, ניתוח המודל במשק פתוח, תופעת הסטגפלציה מודל המשלב ביקוש אגרסיבי, שוק העבודה, היצע אגרסיבי, שוק הכסף ושע"ח ריאלי, שיווי משקל

חומר חובה לקריאה:

1. Dornbusch, Fischer and Startz, Macroeconomics, McGraw-Hill, 11th ed., 2011 (DFS)

2. אורון יצחק, מארק נילי, עופר אמירה, מבוא לכלכלה - מאקרו כלכלה, הוצאת עמיחי, 1994

חומר לקריאה נוספת:

באתר הקורס מופיעים בין היתר המצגות של הקורס ומספר קבצי נתונים. הקבצים כוללים נתונים רבים של המשק הישראלי ומשקים אחרים. חלק מהנתונים יידרש לפתרון חלק מהתרגילים. יש להביא לכיתה את המצגות וקבצי הנתונים הרלבנטיים לשיעור.

מרכיבי הציון הסופי:

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 100 %

מידע נוסף / הערות:

במקרה ולא ניתן יהיה להיבחן בכיתה תיערך בחינה מקוונת.

במהלך הקורס יינתנו תרגילים (התרגילים יימצאו באתר הקורס במערכת moodle). את הפתרונות של התרגילים יש למתרגלת, לפני תחילת השיעור (לא ניתן יהיה להגיש תרגילים באיחור). הגשת התרגילים תיעשה בקבוצות של עד זוגות. מיד לאחר מועד ההגשה יפורסמו באתר הקורס פתרונות של התרגילים. ישנה חובת הגשה של 80% מהתרגילים על מנת להיות זכאים לגשת לבחינת הסיום. התרגילים ייבדקו אך אינם מהווים מרכיב בציון הסופי. מי שלא יעמוד במינימום הנדרש למטלה זו מכל סיבה שהיא ייקנס בחמש נקודות וציון הבחינה המקסימלי יהיה ציון 95.

בגמר כל נושא יפורסמו באתר קובץ שאלות נוספות, שאלות פתוחות ושאלות אמריקאיות לתרגול נוסף.